

SUOMI DIGITALISAATION KÄRKIMAAKSI

FICOMIN TAVOITTEET | EDUSKUNTAVALIT 2.4.2023

DIGITALISAATIOTA ON EDISTETTÄVÄ

DIGI-INFRA ON DIGITALISAATION PERUSTA

KYBERTURVALLISUUS ON YHTEISKUNNAN ELINEHTO

TEKIJÄNOIKEUSSÄÄNTELYN ON OLTAVA TASAPUOLISTA

DIGITALISAATIOTA ON EDISTETTÄVÄ

DIGITAALINEN INFRA ALEMMAN SÄHKÖVEROLUOKAN PIIRIIN

Koko digitaalisen infran, myös mobiiliverkon tukiasemien, tulee kuulua teollisuussähkön veroluokkaan. Tämä tukee yhteiskunnan digitaalisten palveluiden kehitystä. [Lue lisää.](#)

Sähkön hinta on merkittävä kustannuskomponentti kasvavassa datansiirtotarpeessa. Kehityksen kärjessä pysyäksemme on huolehdittava siitä, etteivät tietoliikenneverkkojen käyttämän sähkön kustannukset nouse esteeksi Suomen kilpailukyvyn kannalta keskeisille verkkoinvestoinneille.

ICT-alalla on iso kädenjälki energiansäästöä ja energiatehokkuutta toteutettaessa. Digitalisaation hyödyntäminen on olennaisin osa vihreässä siirtymässä.

JULKISET PALVELUT ENSISIJAISESTI DIGITAALISIKSI

Julkisen hallinnon rooli on luoda edellytyksiä digipalveluiden syntymiselle, ei tuottaa niitä itse. Suomi voi menestyä vain julkishallinnon ja elinkeinoelämän hyvällä yhteistyöllä. Hallinnonalojen digitalisoinnin ja sähköisten julkisten palveluiden lisäksi on edistettävä kaikkien muidenkin toimialojen digitalisoinnista. [Katso tilastoja.](#)

Digitaalisuuden ensisijaisuus myös mahdollistaisi aitojen sähköisten palveluiden ja prosessien kehittämisen.

ICT-HANKINNOISSA KESKITYTTÄVÄ LAATUUN

Kilpailu lisää verorahojen käytön tehokkuutta ja edistää innovaatioita. Kuntien ja hyvinvointialueiden toimintamahdollisuuksia markkinoilla on kavennettava, eikä niillä saa olla mahdollisuutta tehdä hankintoja omilta yhtiöiltään ilman kilpailutusta. [Lue lisää.](#)

Julkisen hallinnon digitaalisten palveluiden ja laitteiden hankintaosaamista on kehitettävä ja ympäristövastuun sekä kierrätettävyyden merkitystä hankinnoissa lisättävä.

DIGITAALISTEN PALVELUJEN JA TUOTTEIDEN TASAVERTAINEN KOHTELU

Digitaalisten tuotteiden ja palveluiden arvonlisäverokannan tulee olla sama kuin vastaavilla fyysisillä tuotteilla ja palveluilla.

TELETOIMINNAN VIRANOMAISVALVONNAN RAHOITUS VALTION BUDJETTIIN

Traficomien viestintäsektoria koskevan organisaation rahoitusmalli on uudistettava siten, että rahoitus tulee kokonaan valtion budjetista. Traficomien telealaa koskeva toiminta rahoitetaan tietoyhteiskuntamaksulla, jota kerätään n. 4 miljoonaa euroa vuodessa. Rahoitukseen osallistuu vain muutama teleyritys, vaikka teletoimintailmoituksen tehneitä yrityksiä on yli 300.

DIGIASIAT JOHDETTAVA TEHOKKAAMMIN

Viestintä- ja digipolitiikassa on saavutettu menestystä ja luotu jatkuvuutta hyvällä ja ennakoivalla toimintatavalla yhteistyössä alan yritysten kanssa.

Yritysten digitalisaation kehittäminen on työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla, julkisen puolen kehittäminen valiovarainministeriössä ja viestintäpolitiikka liikenne- ja viestintäministeriössä. Julkisen sektorin ICT-asiat ja viestintämarkkinoiden sääntely on jatkossakin hyvä pitää eri ministeriöissä.

Useaan eri sektoriin vaikuttavia digihankkeita on koordinoitava ja tietopolitiikkaa johdettava nykyistä tehokkaammin. Syksyllä 2021 aloitti digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon ministerityöryhmä. Ministerityöryhmän on perusteltua jatkaa seuraavallakin vaalikaudella.

OSAAVIEN TYÖNTEKIJÖIDEN SAATAVUUS ON VARMISTETTAVA

Koodaus- ja ohjelmisto-osaamista tarvitaan kaikilla aloilla. Jotta pysymme muutoksen mukana, tieto- ja viestintätekniikan opiskelun aloituspaikkoja tulee lisätä. [Katso tilastoja.](#)

Työelämässä jo olevilla suomalaisilla tulee olla mahdollisuus erilaisten muuntokoulutusten avulla siirtyä aloille, joilla osaajia tarvitaan. Elinikäinen oppiminen on jokaisen oikeus. [Lue lisää.](#)

Työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien lupien saaminen on tehtävä mahdollisimman sujuvaksi ja nopeaksi.

DIGI-INFRA ON DIGITALISAATION PERUSTA

TEKNOLOGIANEUTRAALI JA MARKKINAEHTOINEN RAKENTAMINEN

Viestintäpoliittisten ratkaisujen on edistettävä markkinaehtoista kysyntää, ja viestintäpolitiikan lähtökohdaksi on otettava käyttäjien todelliset tarpeet ilman kategorisia nopeus- ja symmetrisyyssavoitteita.

Laajakaistojen saatavuus toteutetaan teknologianeutraalisti ja kustannustehokkaasti. Palvelujen käyttäjille tärkeintä on niiden saatavuus ja toimivuus, ei se, millä tekniikalla palvelut on toteutettu. [Katso tilastoja.](#)

Viestintäverkkojen rakentamisen sopimusehtojen tulee olla yleisten markkinakäytäntöjen mukaisia.

Kuntien tulee pidättäytyä operaattoriroolista markkinahäiriöiden välttämiseksi ja kilpailuneutraaliteetin varmistamiseksi. Tilanteissa, joissa julkinen taho kuitenkin rakentaa laajakaistaa, verkkoa on vuokrattava syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin. Julkisista rakentamistuista tulee pidättäytyä. Jos julkista rahoitusta kuitenkin käytetään viestintäverkkoihin ja -palveluihin, on tehtävä seikkaperäinen vaikutusarvio markkinoihin ja kilpailuun.

Yleispalvelulaajakaistan nopeudeksi muutettiin viime vuonna 5 Mbit/s. Korotuksen kustannusarvio yrityksille on lähes 30 milj. euroa. Taso on EU:n verrokkimaita korkeampi. Yleispalveluvelvoitteen mukaiset investoinnit ovat aina muualta pois, eivät lisä vuosittaisiin investointeihin. Tarvetta uudelleenarvioinnille seuraavan hallituskauden aikana ei ole.

NOPEIDEN YHTEYKSIEN KYSYNNÄN EDISTÄMINEN

Huippunopeiden yhteyksien kysyntää lisäävät esimerkiksi pelit, tv- ja muut sisältöpalvelut sekä julkishallinnon sähköiset palvelut. [Katso tilastoja.](#)

Nopeiden laajakaistojen yleistymistä teknologia- ja markkinaneutraalisti edistäisi suoraan kuluttajille annettu tuki, esimerkiksi palveluseteli kodin laajakaistan alkuinvestointeihin tai kotitalousvähennyksen korottaminen ja laajentaminen koskemaan myös pari- ja rivitaloja sekä oman tontin ulkopuolisia töitä.

VIESTINTÄVERKKOJEN RAKENTAMISEN LUPAPROSESSI DIGITAALISEKSI JA TYÖT KÄYNTIIN VÄLITTÖMÄSTI

Verkon rakentamisen hidasteita on purettava, prosesseja yksinkertaistava ja digitalisoitava.

Koko laajakaistarakentamisen lupaprosessi on digitalisoitava niin, että rakentamisen luvat saa yhdestä pisteestä ja valtion tai kuntien lupaviranomainen huolehtii hallinnon sisäisistä luvista.

Lupamenettelystä on siirryttävä ilmoitusmenettelyyn, ilmoituksen käsittelylle on asetettava määräaika ja töiden välitön aloitus on sallittava ilmoituksen jättämisen tai määräajan jälkeen, ellei valitusviranomainen toisin määrää. [Lue lisää.](#)

RAKENTAMISEHTOJEN JA -LUPIEN YHTENÄISTÄMINEN

Valtion toimin tulee vaikuttaa siihen, että yhdenmukainen rakentamis- ja lupamenettely sekä uusien rakennustapojen, kuten mikrosahauksen, käyttö on kunnissa mahdollista. Viestintäverkkojen rakentamisehtojen tulee kunnissa olla syrjimättömiä, kohtuullisia, yhdenmukaisia ja kevyitä. [Lue lisää.](#)

Viestintäverkkojen sijoituslupien on oltava jatkossakin pysyviä, eikä sijoittamisesta saa periä vuokraa tai muuta vastiketta: määräaikaiset ja vastikkeelliset vuokrasopimukset antaisivat väärän signaalin verkkojen rakentamisen ja investointien kannustimiksi.

Johtojen siirtokustannukset tulee hoitaa "aiheuttaja maksaa" -periaatteen mukaisesti.

Tukiasemien pitää olla nykyistä joustavammin ja kohtuullisin ehdoin sijoitettavissa valtion ja kuntien omistamille maille ja rakennelmiin, esimerkiksi valaisinpylväisiin ja julkisiin rakennuksiin.

KRIITTISEN KAAPELI- JA TUKIASEMA-INFRAN SIOJTTAMISOIKEUS VARMISTETTAVA

Sähkö- ja telekaapeleiden, tukiasemien sekä niihin liittyvien laitteiden ja rakennelmien sijoittamisoikeus tulee varmistaa koko maassa. Myös sijoittamisen korvauksia koskevat lainsäädännölliset esteet ja tulkinnalliset epäselvyydet pitää poistaa: sijoittamisoikeuden pitää aina olla lähtökohta ja kaapeleiden sijoittamisesta saa periä vain tapauskohtaisesti perusteltavaa haitta- ja vahingonkorvausta.

LANGATTOMILLE LAAJAKAISTOILLE TURVATTAVA RIITTÄVÄSTI TAAJUUKSIA

Kattavien viestintäverkkojen toteuttaminen edellyttää riittävien taajuuksien turvaamista ja Traficomien myöntämien taajuuksien kohdistamista kaupallisille teleyrityksille. [Katso tilastoja.](#)

Taajuuksien jakomenettelyssä ja lupaehtoissa on turvattava tasapuolinen kilpailutilanne. Valtion fiskaaliset tavoitteet huutokauppatuloista eivät saa olla perusteena taajuuksien jakoperiaatteista päätettäessä.

KYBERTURVALLISUUS ON YHTEISKUNNAN ELINEHTO

KYBERTURVALLISUUSKESKUKSEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN VARMISTAMINEN

Kyberturvallisuutta on edelleen kehitettävä pitkäjänteisesti yhteistyössä julkisen sektorin ja elinkeinoelämän kesken. Kyberhallinnon verkostomallinen toimintatapa on kestävä kyberturvallisuustyön perusta, ja sitä kehitetään edelleen.

PILVIPALVELUJEN HYÖDYNTÄMINEN VARMISTETTAVA

Valtionhallinnon ja virastojen käyttöön on laadittava pilvipalveluiden kyber- ja tietoturvalisistä käytöstä riskiperusteinen ohjeistus, jota myös käytännössä toteutetaan.

Valtion on lisäksi päivitettävä strategia tukemaan sähköisen viestinnän salaus- ja suojausmenetelmien käytön kehittymistä.

KRIITTINEN INFRA ON SUOJATTAVA

Kriittisen infran tietojen avoin jakaminen on arvioitava uudelleen. Kriittisten infratietojen keskittäminen samanmuotoisena yhteen pisteeseen, tietojen jatkuva siirtely ja ylläpitotoimet kasvattavat tietoturvariskiä.

Myös merikaapeleiden (ml. saaristot ja järviolueet) tarkat sijaintitiedot on tällä hetkellä keskitetty avoimeen tietopankkiin.

YHDISTETTY TURVALLISUUSLOUKKAUSTEN ILMOITUSALUSTA

Yhdistetään tietosuojaja- ja tietoturvaloukkauksia, tietojärjestelmä- tai verkkohäiriöitä sekä verkkorikoksia koskevat ilmoitusalueet yhdeksi palveluksi, jonka kautta voi laatia ilmoituksen usealle viranomaiselle kerralla. Mahdollistetaan samalla, että Traficomien Kyberturvallisuuskeskus voi yrityksen suostumuksella tehdä rikosilmoituksen saamastaan tiedosta, mikäli on syytä epäillä rikosta.

TELEYRITYKSET EIVÄT OLE VERKKOSISÄLLÖN VALVOJIA

Arvio verkkosisällön laillisuudesta sekä suoritettavista toimenpiteistä kuuluu aina viranomaisille. Viranomaisilla on oltava riittävä tekninen asiantuntemus oikeasuhtaisten toimenpiteiden vaatimiseksi. Teleyrityksiltä ei saa vaatia toimia, joita ne eivät voi todellisuudessa toteuttaa.

TELEYRITYKSILLE AIHEUTUVAT LISÄKUSTANNUKSET KORVATTAVA

Kaikki viranomaistyöstä teleyrityksille aiheutuvat - myös henkilötyötä koskevat - kustannukset on korvattava täysimääräisesti. Ks. [valiokunnan mietintö LiVM 1/2022 vp HE 237/2021 vp](#).

Teleyrityksillä tulee olla myös oikeus täyteen korvaukseen niille asetetuista, muiden tahojen liiketoimintaa palvelevista velvoitteista, jotka aiheuttavat ylimääräistä työtä ja kustannuksia.

VAHVAA SÄHKÖISTÄ TUNNISTAMISTA KEHITETTÄVÄ KULUTTAJIEN EHDOKSILLA

Se, että käyttäjä voi itse valita haluamansa tunnistusvälineet, on tärkeää myös tietoturvan kannalta. Lainsäädännöllisten ratkaisujen tulee tukea toimivan sähköisen tunnistamisen markkinan syntymistä. [Lue lisää](#).

TEKIJÄNOIKEUSSÄÄNTELYN ON OLTAVA TASAPUOLISTA

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN KESKITTÄMINEN TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖÖN

Sisältö- ja tekijänoikeusasioita tulisi hoitaa osana aineettomien oikeuksien sääntelykokonaisuutta ja innovaatiopolitiikkaa työ- ja elinkeinoministeriössä (TEM). [Lue lisää.](#)

Sisältöalan kasvun tukemiseksi eri ministeriöiden (TEM, OKM ja LVM) yhteistä koordinaatiota tulee vähintäänkin lisätä.

SUORA SOPIMINEN KASVUN AJURINA

Palveluja kehitetään nopeasti muuttuvassa ja voimakkaasti kilpaillussa ympäristössä. Jotta tällaisissa olosuhteissa voi luoda uutta liiketoimintaa, tulee oikeuksien hankinnan perustua jatkossakin ensisijaisesti suoriin sopimuksiin, ei nykyistä laajempaan oikeuksien yhteishallinnointiin.

TEKNOLOGIARIIPPUMATON TEKIJÄNOIKEUSSÄÄNTELY

Selkeä, tasapainoinen ja teknologianeutraali tekijänoikeuslainsäädäntö kannustaa uusien palveluiden kehittämiseen sekä sisältöalan markkinaehtoiseen kasvuun. [Lue lisää.](#)

Tekijänoikeussääntelyä on kehitettävä kilpailua tukevaksi. Oikeuksien hankkimisessa sisämarkkina-alueella tulee soveltaa alkuperämaaperiaatetta käytettävästä teknologiasta riippumatta. Lisäksi on huolehdittava siitä, että kotimaisilla toimijoilla on lainsäädännön ja oikeuksien saatavuuden osalta mahdollisuus vastata kilpailuun.

Tekijänoikeussääntelyn tulee kohdella kaikkia teknisiä ratkaisuja samalla tavalla, eikä lähetystekniikan tule vaikuttaa oikeudelliseen kohteluun tai maksettaviin tekijänoikeuskorvauksiin.

Antenni- ja kaapeliverkko ovat jakeluteinä samanarvoisia, joten kaapelitelevisioverkon siirtovelvoite (must carry) tulee purkaa myös julkisen palvelun kanavilta. [Lue lisää.](#)

Laitemaksuun pohjautuvaan yksityisen kopioinnin hyvitykseen palaamista ei tule edes harkita. Budjettiin perustuva määräraha on kustannustehokas ja vähän hallinnollista taakkaa aiheuttava järjestelmä.

YHTEISKUNNAN ROOLI ON OLLA DIGITALISAATION MAHDOLLISTAJA

- VEROTUKSEN JA SÄÄNTELYN PITÄÄ OLLA ENNAKOITAVAA, SELKEÄRAJAISTA, TASAPAINOISTA JA INVESTOINTEIHIN SEKÄ INNOVAATIOIHIN KANNUSTAVAA.
- TOIMIALAKOHTAISESTA ERITYISSÄÄNTELYSTÄ TULEE SIIRTYÄ YLEISSÄÄNTELYYN: ALAA KOSKEVALLA ERITYISSÄÄNTELYLLÄ PITÄÄ SÄÄTÄÄ VAIN JA AINOASTAAN VÄLTTÄMÄTTÖMISTÄ ASIOISTA.
- JULKISHALLINNON JA YKSITYISEN TOIMINNAN ROOLIT ON PIDETTÄVÄ SELKEINÄ. VALTION JA KUNTIEN TULEE OLLA TOIMINTOJEN MAHDOLLISTAJIA JA YRITYSTEN NIIDEN TOTEUTTAJIA.
- KILPAILUNEUTRALITEETTI ON HUOMIOITAVA ERITYISESTI VALTIONYHTIÖISSÄ JA VALTION ENEMMISTÖOMISTEISISSA YHTIÖISSÄ SEKÄ KUNNISSA.

EU-SISÄMARKKINOIDEN ON TAATTAVA YHDENVERTAISET MAHDOLLISUUDET KAIKILLE TOIMIJOILLE

- YHTEISET PELISÄÄNNÖT OVAT PERUSTA TOIMIVALLE EU:N SISÄMARKKINALLE.
- DATA- JA KIERTOTALOUDEN RIPEÄ EDISTÄMINEN KANNUSTAA YRITYKSIÄ INNOVAATIOIHIN JA INVESTOINTEIHIN.
- VIESTINTÄPALVELUIDEN SÄÄNTELYN ON OLTAVA TASAPUOLISTA, OLI NE TOTEUTETTU SOVELLUKSENA (ESIM. WHATSAPP, SIGNAL) TAI PALVELUNA VIESTINTÄVERKOSSA (TEKSTIVIESTI).
- EU-SÄÄNTELY PITÄÄ IMPLEMENTOIDA KANSALLISEEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN SITEN, ETTÄ ERI TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN VÄLISET SUHTEET OVAT SELVÄT JA SIIRTYMÄAJAT RIITTÄVÄN PITKÄT. LISÄKSI ON VARMISTETTAVA, ETTEI SÄÄNTELYN KÄYTTÖNOTOSSA TEHDÄ YLIKIREITÄ KANSALLISIA TULKINTOJA.
- KOMISSIOLLE DELEGOITAVIEN TOIMIVALTUUKSIEN TULEE OLLA TARKKARAJAISIA, OIKEASUHTAISIA, TARKOITUKSEN MUKAISIA JA HYVIN PERUSTELTUJA, EIKÄ DELEGOIDUILLA SÄÄDÖKSILLÄ VOI MUUTTA LAINSÄÄDÄNNÖN KESKEISIÄ OSIA.
- SUOMEN TULEE EU-POLITIIKASSAAN AKTIIVISESTI PYRKIÄ VIESTINTÄALAN SÄÄNTELYN PURKAMISEEN.
- SUOMEN ON OLTAVA AKTIIVINEN JA ALOITTEELLINEN, JOTTA SAADAAN AIKAAN ICT-ALAN PÄÄSTÖJEN YHTEISEUROOPPALAINEN MITTARISTO. VERTAILUKELPOISTA TIETOA TARVITAAN ICT-ALAN HIILIJALANJÄLJESTÄ JA SIITÄ, MITEN TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIAN AVULLA VÄHENNETÄÄN MUIDEN ALOJEN PÄÄSTÖJÄ (HIILIKÄDENJÄLKI).